

En rossellonès, dialecte hipersensible als envits de la fonètica sintàctica (tant com el mallorquí), se salva aquest entrebanc, cedint alhora a la pressió del gènere femení, per mitjà del canvi de *les posts* en *les postes*. Encara a l'alta obaga de Cerdanya diuen *les pòts* (i fins i tot *una pòts*) Er (1959); però en arribar cap al Coll de la Perxa, ja sento la forma rossellonesa: «El bagul era estret, fosc, i el nen no s'hi podia girar ni estirar les cames --- provava --- de dormir, quan la flaire del primer plat, esmunyint-se entre les postes de la caixa, vingué a pessigollar-li els narius», Ant. Cayrol (JPCerdà, *Cont.*, 71); en efecte la seva família, establerta a Sallagosa, ve, però, de Fontpedrosa, que ja és Conflent, i a ell i al seu pare els vaig sentir no sols això sinó el singular que se n'ha extret analògicament: *una pòsta* (1959).

En efecte, és *posta* la forma en què ho llegim en el gran clàssic rossellonès: «Quan Sant Guillem ha bastit la capella / --- / ja comença a nevar / --- / s'allarga al clot amb sa flaqueça, / espera que la mort vulgui venir. / Una cabra salvatge, que pastura / la regalícia, al mig del gel, / ou el tritlleig de la campana pura / --- / d'un tomb del seu banyam va desclavant / una *posta* que barra la capella: / en son jaç de falguera troba el sant / ---» (SANT GUILLEM DEL COMBRET, JSebPons, *Canta-Perdiu*, 184.2.f.). A Sant Marçal dels Aspres quan travessem el *Còrrec de les pòstas* m'expliquen que és com «les planches» en la llengua oficial (1959).

La *post del pit*, per comparació, s'aplicà a l'os estèrnum: «la *post dels pits*: costam pectoris», JnEsteve (*LiEleg.*, a. 1472, i-8-d); «los pits: thorax; té tres ossos: la *post dels pits*: pectorale, sternon», OPou (*ThPu.*, 260). Avui més vivaç a la regió gironesa, on els parlants sovint ho prenen per tota la cuirassa òssia del tòrax, i fins pel seu exterior: com ho trobem sovint en Coromines, Pous i Pagès, i JRuyra.

DERIV.: *Postada*. *Postam*, ross., el d'una *FLECA*, a. 1628 (RLR LXII, 296). *Postat* 'conjunt de posts' (pall., ribag., mall., val.; *traure a postat* 'tirar a taulat' (llançar bordons i llances per enderrocar un munt de posts, joc cavalleresc): «anaren-se deportar --- ab lo rey, de totes festes, e boornaren e tragueren a *postat* e menaren molt gran alegre ---», Desclot (§ 30, *NCL* II, 87.5). A l'Alt Pallars, en particular és el conjunt de posts que constitueix el fustam d'una escala de fusta, incloent-n'hi la barana (Tavascan), o bé el que forma un envà (Àreu, 1933-34). *Postejar*, B.-Urg.-Segrià: *postejar* (un camp) tr. 'passar-li una post damunt el llaurat', i *postejador* 'el pagès que postreja' (JBXuriguera, 1960). *Postiell*, veg. *COSTELL* (II, 1003b12).
+*Postilla* pall. 'cada una de les petites posts verticals que formen un envà' o 'l'envà mateix'; com sembla entendre-ho Krüger en el parlar de Burg: «die innerräume des hauses werden durch holzwände abgeteilt: *postilla*» (*Die Hochpyr*. A, I, 199); cosa semblant trobo en les notes de Mn. Condò referents al *kulandäge* o envà aranès (c. 1920). *Postis* subst. m. (Ss. XVI-XVII, *AlcM* I) o *postissa* [1642, *DAG.*] 'soler, cobert o sostre format de posts'; *postissada*, *postissat*.

El que ha quedat més usual, en aquest sentit, és *em-*

postissat «entablado, entarimado, enmaderamiento, ensambladura», *DBal.*, que en la meua joventut jo havia sentit, més que a Bna., a l'Alt Emp. (Boadella, 1939): ja en Lacav.: «*empostisar* o *empostar una cambra*: conclave contabulare; *empostissat lo solar d'una cambra*, e. lo cel de una cambra»; «*empostissat* o *empostat*: sostre, tabulat; *solar y cel de cambra empostissat*»; el *DT*o. 1647 en una acc. particular «*empostissat en què 's representa*: proscenium», si bé també: «*empostat* o *empostissat*: tabulatum»; «se baixà la campana y se deixà descansada sobre un *empostissat*, per dur-se a la cathedral, y la arrossegaren ab curros ---», (*Excurs.*, p. 155).

Empostiar [JoMartorell]: «sobre los cabirons claven *posts*, en manèra que la de un cap, fins a l'altre, stava *empostat* com un pont, e tot empeguntat ab molta pega» (Ag. II, 134); *empostada*; *empostadora*; *empostament* [Lacav.]; *empostat*. *Desempostar*. *Desempostissar*.

POST II, mot llatí, usat ocasionalment entre nosaltres, i amb caràcter de cultisme, que en la llengua mare funcionava com a preposició, i així es troba de vegades en textos medievals o religiosos, i ha quedat després amb la funció de prefix.

Postdata [1466, *DAG.*] 'allò que s'afegeix a una carta o altre document després de signar-los i datar-los', ll. *post datam* 'després de la data'; *postdatur*.

De *post* el llatí va derivar, a manera de comparatiu (-TEROS sufix comparatiu indoeuropeu), *posterus*, -a, -um, 'tardà', que restà desusat en català, però del seu abstracte, *posteritas*, -atis, es prengué *posteritat*, aplicat sobretot a la descendència [1467]: «no gosàs parlar en favor del rey Johan, reyna Johana e de se *posteritat* ---» [Ardits II, 475, *DAG.*]; Lacav.; «--- / e pàssia, per ta veu, son nom e sa memòria / als propis, als estranys, a la *posteritat*», Aribau, *Oda a la Pàtria*, v. 48.

De *posterus* es derivà en ll. *posterior*, -oris, 'més tardà', del qual fou manllevat el cat. *posterior* [fi segle xv, trad. d'Albert el Gran; Lacav.]; *posterioritat* [Lacav.]; *posteriorment* [Belv.] «per a major claredat dels successos que se realizaren després --- farà la relació de certs antecedents, molts d'ells ignorats per mi fins molt *posteriorment*», MrnVayreda (*Puny.*, t. XX, 295 (229)).

Per evolució fonètica popular, *POSTERIOREM* va donar l'oc. ant. *postairol* (amb dissim. de -R- en -l) 'cul', 'anus' (Ant. Thomas, *Rom.* xxxix, 242), també conservat en cat. antiq. i dial. *posterol* [-oll], «esfínter», *pastarol* «budell de l'extrem de l'anus», «cul» (*DAG.*, variant blaslada per Fenollar), avui encara eivissenc («*pusterol*: redañó», PzCabr.) i mall., si bé manca en el *Damen.*, però AMAlcover confirma «també a Mall. --- *pestarol*» (*BDLC* VIII, p. xciii), a Menorca «*Actinia equina*» (Moll, *AORBB* III, 46), tanmateix no hi ha tal «canvi de sufix» (com ja devia veure en trobar-ho en la variant *pasturiol* en la Menescalía de Dieç).

On hi ha canvi d'aquesta mena, però més aviat